

njene jezikovne raznolikosti, utrjevanje njenega položaja kot uradnega jezika Evropske zveze, skrb za povečanje zanimanja za njeno učenje in zagotavljanje kakovostnega pouka tako slovenščine, tujih jezikov kot prevajalstva na vseh izobraževalnih ravneh.

Ob številnih zanimivih rezultatih in izvirnih ugotovitvah pričujočih raziskav se pomen monografije po urednikovih besedah kaže tudi v tem, da opozarja na nove poglede na razvoj slovenskega jezika, postavlja nove okvire za določanje jezikovne norme in predpisov, spodbuja k regijskemu povezovanju in rešuje vprašanje jezikovnih manjšin ter jezikovnega prepletanja.

Skozi izvirne razprave monografija z različnih znanstvenih področjih potrjuje, da je slovenščina v tretjem tisočletju postavljena pred nove izzive tako znotraj slovenskih meja kot tudi zunaj, bodisi v stiku z obmejnimi jeziki bodisi z globalno angleščino. Monografija tako celovito analizira temeljne jezikovne stike slovenščine na nacionalni, regijski in globalni ravni in prinaša konkretne ugotovitve glede njene vloge, pomena in položaja v teh razmerjih. Hkrati opozarja na inovativne rešitve, ki naj bi jih slovensko jezikoslovje upoštevalo pri jezikovni politiki in načrtovanju, utrjevanju jezikovne zavesti, ohranjanju njene identitete, dvigovanju jezikovne kulture itd., da bo lahko slovenski jezik ob sodobnih jezikovnih globalizacijskih procesih preraščal občutke jezikovne ogroženosti in se celovito ohranjal ter razvijal v vseh socialnih in funkcijskih zvrsteh jezika ter tako dvigoval svojo jezikovno prepoznavnost v evropskem prostoru.

Cvetka Rezar

*Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta,
cvetka.rezar@gmail.com*

POROČILO Z MEDNARODNE ZNANSTVENE KONFERENCE MANJŠALNICE V SLOVANSKIH JEZIKIH: OBLIKA IN VLOGA

Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru je letos gostila številne ugledne znanstvenike iz tridesetih evropskih mest od Moskve do Sofije. V času od 25. do 29. maja 2015 je namreč v organizaciji Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Oddelka za prevodoslovje in Slavističnega društva Maribor potekala 16. mednarodna znanstvena konferenca Komisije za besedotvorje pri Mednarodnem slavističnem komiteju na temo *Manjšalnice v slovanskih jezikih: oblika in vloga*.

Namen znanstvenega srečanja je bil v prvi vrsti celovito predstaviti besedotvorno kategorijo manjšalnic v slovanskih jezikih in pri tem izpostaviti tudi njihovo vlogo (nominativno, kondenzacijsko, ekspresivno, stilistično ali zgolj igrivo) v različnih besedilih funkcijskih (publicističnih, oglasnih, turističnih, umetnostnih idr.) ali socialnih zvrsti (knjižni jezik, narečje, sleng, žargon, argo). Izpostavljen je lahko bil sinhroni ali diahroni vidik raziskovanja, torej sinhroni obrazilni inventar v sinhronih besedilih, slovnica in njihov delež v slovarjih sodobnega knjižnega jezika oz. v korpusih sodobnega nacionalnega jezika ter diahrono obrazilno kontinuiteto oz. spremembe v starejših slovnica, slovarjih, besedilih oz. korpusih starejših besedil nacionalnega jezika.

Pred konferenco je izšel zbornik povzetkov, v katerem je uvodoma objavljen tudi pozdravni nagovor Aleksandra Lukašanca, predsednika Komisije za slovansko besedotvorje pri Mednarodnem komiteju slavistov. Izrazil je zadovoljstvo, da se je konferenca »odvijala prav v Sloveniji, mladi slovanski državi«,

ki pa ima »dolgoletno tradicijo pisane besede in bogato knjižno zapuščino«. V zborniku je objavljenih 64 povzetkov prispevkov domačih in tujih raziskovalcev, večinoma slavistov, vendar tudi germanistov, anglistov, prevajalcev itd.

Na konferenci je sodelovalo 67 udeležencev, od tega 44 tujih slavistov iz 16 držav (Avstrija, Belorusija, Bolgarija, Bosna, Češka, Črna gora, Francija, Hrvaška, Makedonija, Nemčija, Poljska, Rusija, Slovaška, Slovenija, Srbija in Ukrajina) ter 23 domačih jezikoslovcev z vseh jezikoslovnih oddelkov Filozofske fakultete v Mariboru.

V torek, 26. maja 2015, sta slavnostni otvoritvi s pozdravnimi nagovori sledili dve plenarni predavanji; ALEXANDER LUKAŠANEC je predaval o lastnih imenih v sodobnem beloruskem jeziku (*Асабовыя імёны-дэмінуівыы у сучаснай беларускай мове: сістэма і функцыянаванне*), IRENA STRAMLJIČ BREZNIK pa je predstavila problematiko glagolskih manjšalnic v slovenščini (*Glagolske manjšalnice v slovenščini*). Sledil je ogled razstave knjižnih darov udeležencev konference in prodaja knjig mariborskih založb (Založbe Aristej, Založbe Obzorja Maribor, Založbe Pivec, Založbe FF z zbirko Zora in centra Ruski dom). Nadaljnje predstavitve referatov so v vseh konferenčnih dneh potekale vzporedno, tj. v dveh sekcijah.

Prvi dan je svoje raziskovalno delo, povezano z manjšalnicami, predstavilo osem referentov: v sekciji slovanskih referentov so o svojih raziskavah spregovorili НИНА КЛИМЕНКО (Kijev) s prispevkom *Демінуівність у її зв'язках з іншими категоріями мови (зіставний аспект)*; ЮЛИЯ БАЛТОВА (Sofija) s prispevkom *Към въпроса за »деминутивните« съществителни и тяхното отразяване в лексикографията*; ВАСИЛКА РАДЕВА (Sofija) s

prispevkom *Умалителните имена в отношението им към категорията 'димиутивност'*; ИГОРЬ МИЛОСЛАВСКИЙ (Moskva) s prispevkom *Сходства и различия в подходах к деминутивности русских имен и глаголов*; v sekciji slovenističnih in prevodoslovnih ter tujejezičnih referentov so svoje raziskave predstavili JOŽICA ČEH STEGER (Maribor) s prispevkom *Manjšalnice kot prvina Cankarjevega jezikovnega stila*; MELITA ZEMLJAK JONTES in DRAGICA HARAMIJA (Maribor) s prispevkom *Samostalniške manjšalnice v izbranih slovenskih mladinskih literarnih delih*; NADA ŠABEC in DEJAN OSTROŠKO (Maribor) s prispevkom *Translating Slovene Nominal Diminutives to English in Svetlana Makarovič's Fairytales*; JOZEF ŠTEFČÍK (Nitra) s prispevkom *Funktionale Übersetzung von deutschen und slowakischen Verkleinerungsformen in den Gebrauchstexten*.

V sredo, 27. maja 2015, je bilo predvidenih petindvajset predavateljev: v sekciji slovanskih referentov so nastopili: ЄВГЕНІЯ КАРПІЛОВСЬКА (Kijev) s prispevkom *Словотворення на тлі інших способів позначення демінуівності в українській мові*; ЕЛЕНА КОРЯКОВЦЕВА (Седльце) s prispevkom *Субстантивніе демінуітivy, образованніе от русскіх и польскіх потіна abstracta с интернаціональними формантами*; ANJA POHONČOWA (Katovice) s prispevkom *Adjektiwiske diminutiwy w hornjoserbsčínje*; IVANA BOZDĚCHOVÁ (Budišín) s prispevkom *K potenciálu tvoření deminutiv v současné češtině (na materiálu běžné mluvy mládeže)*; NICOL JANOČKOVÁ (Bratislava) s prispevkom *Slovesné deminutíva v slovenčine*; БОЖО ЋОРИЋ (Beograd) s prispevkom *»Дальа демінуіція« у српском језику*; RAJNA

DRAGIĆEVIĆ (Beograd) s prispevkom *Nedeminutivna značenja imeničkih deminutiva u srpskom jeziku*; AMELA ŠEHOVIĆ (Sarajevo) s prispevkom *Pragmatički aspekti deminucije u svakodnevnoj komunikaciji (sa osvrtom na tvorbeno obilježja deminutivnih imenica)*; SONJA NENEZIĆ (Nikšić) s prispevkom *Deminutivni pridjevi u Rečniku srpsko-hrvatskoga književnog jezika I–VI*; v sekciji slovenističnih in prevodoslovnih ter tujejezičnih referentov pa so nastopili ANNETTE DJUROVIĆ (Beograd) s prispevkom »*Johannes i Margarete*« *ili traganje za izgubljenim detinjstvom*; KATARINA VILČEKOVÁ (Trnava) s prispevkom *Ako sa prekladaju nemecké zdrobneniny v slovenskom jazyku?*; TEODOR PETRIČ (Maribor) s prispevkom *Vloga samostalniških manjšalnic v pisnih slovenskih in nemških pogovorih*; SIMONA ŠTAVBAR (Maribor) s prispevkom *Samostalniške manjšalnice v slovensko-nemških strokovnih slovarjih*; ANNA KOLLÁTH (Maribor) s prispevkom *Uporaba manjšalnic in dvojezičnost*; ZINKA ZORKO in MELITA ZEMLJAK JONTES (Maribor) s prispevkom *Manjšalnice v delu Vilka Novaka Slovar stare knjižne prekmurščine*; MIHAELA KOLETNIK (Maribor) s prispevkom *Samostalniške manjšalnice v prekmurskih narečnih slovarjih*; MARKO JESENŠEK (Maribor) s prispevkom *Manjšalnice v prekmurski publicistiki 19. in 20. stoletja* in NATALIJA ULČNIK (Maribor) s prispevkom *Od prodajalnice do prodajalne – razvoj ženskospolskih samostalniških izpeljank s pomenom prostora*.

V četrtek, 28. maja 2015, je o manjšalnicah spregovorilo sedemnajst referentov: v sekciji slovanskih referentov BARBARA ŠTEBIH (Zagreb) in KRISTIAN NOVAK (Reka) s prispevkom *Imeničke umanjence u kajkav-*

skome književnom jeziku; ЦВЕТАНКА АВРАМОВА (Sofija) s prispevkom *Категорията деминутивност при съществителните имена в съвременния български език*; INES VORŠIČ (Maribor) s prispevkom *Deminutivi v novejši slovenski leksiki*; БРАНКО ТОШОВИЧ (Gradec) s prispevkom *Кибердеминуция*; ЛАРИСА КИСЛЮК (Kijev) s prispevkom *Прагматичний потенціал деминутивів у публіцистичних та художніх текстах*; ЛАРИСА РАЦИБУРСКАЯ (Nižni Novgorod) s prispevkom *Диминутивы в текстах российских масс-медиа*; ЕЛЕНА ЛУКАШАНЕЦ (Minsk) s prispevkom *Диминутивы в русских социолектах*; v sekciji slovenističnih in prevodoslovnih ter tujejezičnih referentov pa POLONCA ŠEK MERTÜK (Maribor) s prispevkom *Tipologija in pojav manjšalnic v slovenskem jeziku glede na Slovenski pravopis (2001)*; ALENKA VALH LOPERT (Maribor) s prispevkom *Manjšalnice v terminološkem gnezdu SSKJ 2*; JOŽE LIPNIK (Maribor) s prispevkom *Kravce pasti*; MICHELLE GADPAILLE (Maribor) s prispevkom *Queenie, White and Big Tom: Diminution and Derogation in the Onomastics of Slavery*; TOMAŽ ONIČ in URŠA MARINŠEK (Maribor) s prispevkom *Manjšalnice v slovenskih prevodih angleških dram*; SIMONA PULKO in MELITA ZEMLJAK JONTES (Maribor) s prispevkom *O Nežiki, Katici, Gumici – ljubkovalno, slabšalno ali kako drugače?*; BRANISLAVA VIČAR (Maribor) s prispevkom *Pomeni in konteksti rabe manjšalnice Slovenčki: ustvarjanje imaginarne neskupnosti*; TJAŠA MARKEŽIČ (Maribor) s prispevkom *Manjšalnice feminativov v SSKJ in korpusu Gigafida*; NADA ŠABEC in BOJAN KAŠUBA (Maribor) s prispevkom *Translating English Diminutive Personal Names in Fictional Texts into Slovene*; PAWEŁ KO-

WALSKI (Varšava) s prispevkom *Formacje deminutywne w przekładach książki Antoine'a de Saint-Exupéry'ego »Mały Książę« na język polski, słoweński i angielski*; KATJA PLEMENITAŠ (Maribor) s prispevkom *Afektivne manjšalnice v slovenščini in angleščini*.

Petkov dopoldan (29. maja 2015) je poslušalcem prinesel še štiri zanimive besedotvorne teme, ki so jih predstavili KRYSZYNA KLESZCZOWA (Katovice) s prispevkom *Neutralizacja deminutywności w polskich derywatach Pastuhova*; MAGDALENA PASTUCHOWA (Katovice) s prispevkom *Losy polskich deminutywów o genezie werbalnej* ter ЗИНАИДА ХАРИТОНЧИК (Minsk) s prispevkom *Роль производных с префиксом не- в градуальных рядах имен прилагательных в современном русском языке*.

Sledilo je zasedanje Komisije za slovensko besedotvorje in zaključek konference.

Več o udeležencih in programu lahko preberemo tudi na spletni strani <http://www.ff.um.si/slavisticna-konferenca/tema-konference.dot>.

Nekateri prijavljeni se konference, žal, niso mogli udeležiti, kljub temu pa so poslali svoj prispevek za objavo v načrtovani znanstveni monografiji, ki bo izšla konec leta 2015 in jo vsi že nestršno pričakujemo.

Predsednica organizacijskega odbora Irena Stramljič Breznik je s svojo ekipo poskrbela tudi za pester družabni program. Ta je vključeval skupno večerjo za prispele udeležence (ponedeljek, 25. 5. 2015); vodeni ogled mesta Maribor (g. Mladen Kraljič) z ogledom rektorata in Univerzitetne knjižnice Maribor (dr. Zdenka Petermanec) in s sprejemom v Hiši stare trte (g. Stane Kocutar) (torek, 26. 5. 2015); svečano večerjo z glasbe-

nim spremljevalnim programom (seks-tet Fantje na vasi) (sreda, 27. 5. 2015), večer slovenske folklore in kulinarike (folklorna skupina Kulturnega društva Cerkenjak ter cerkvenjaško Društvo kmečkih žena in deklet) (četrtek, 28. 5. 2015), na katerem je bilo v sproščenem vzdušju poskrbljeno za panonsko kulinarično doživetje in ples, ter sprejem v Ruskem domu (g. Igor Romanov) (petek, 29. 5. 2015).

Verjamemo, da so gostje dogodek ohranili v prelepem spominu, in to ne zgolj zaradi številnih odličnih referatov ter zanimivih in dinamičnih razprav, na katerih smo razreševali terminološke zadrege ter oblikovni in pomensko-funkcijski vidik manjšalnic, temveč tudi zaradi prijetnega druženja, odličnega vzdušja, novih poznanstev pa tudi toplega sončka, kakšnega kozarčka žlahtne kapljice, odlične kavice ... In ne nazadnje tudi zaradi srčne in energične organizatorke Irene Stramljič Breznik, ki je z mislijo na manjšalnice uspela povezati ves slovanski svet, za kar ji iskreno čestitamo!

Melita Zemljak Jontes

*Predsednica Slavističnega društva Maribor,
melita.zemljak@um.si*

Natalija Ulčnik

*Tajnica Slavističnega društva Maribor,
natalija.ulcnik@um.si*